

QVÆSTIO MEDICA,

QVODLIBETARIIS DISPVTATIONIBVS MANE DISCVTIENDA IN SCHOLIS MEDICORVM, die Iouis ij. Ianuarij.

M. ANTONIO MORAND, DOCTORE MEDICO, PRÆSIDE.

An Sanguinis conficiendi munere Iecur abdicandum?

I.

LICET omnia, quæ vivunt vitam, ſortita ſint animam, quæ calore nativo carêre non poteſt; ſuppetias tamen maximi momenti debuit calor ille, ipſe cœleſtis, à duobus mutuari, alimento & aëre, ad tutelam & ſalutem. Vbi enim alimentum corpora nutrienda ſubit, refrigerat; quod homines experiuntur, qui cibo & potione, famem ſitímque depellunt. Vnde minimè mirum videri debet, ſi, qui ſicci ſunt & ore jejuno, ferveant æſtu, ſitímque ſuam explêre cupiant: cùm ea ſit aëris indoles, ut, ſi motu vacet, incaleſcat; ſi verò agitetur, quemadmodùm contingit cibis in ventriculum deſcendentibus, refrigeſcat, donec caloris inſiti ſplendor ac nitor illuceſcat, qui ea, quæ Natura deſiderio traxit, recondidit, & patulâ expectatione rapuit, his animosè fruatur & concoquat. Nec te prætereat, quoties aër in intima corporis penetrat, totius corpus, aut gravius, aut levius effici: ſicque facultas animæ, penes quam omnibus animalibus ineſt vitâ gaudêre, prima eſt & maximè communis; cujus eſt, & gignere, & alimentis uti: nec quicquam imminuitur aut augetur naturaliter, quod non alatur; & alitur nihil, quod non ſit vitæ particeps: nec aliàs diuinitatis, aut æternitatis enititur conſors evadere.

II.

QVEMADMODVM alimenti ſpirituoſi principium os, guttur, pulmo: ſic humidi & ſicci, os, ſtomachus, venter; ut antiquioris alimoniæ, umbilicus. Quod ſi quæſieris muniis, quibus toti corpori famuletur? eſculenta, poculentáve rectis fibris per ſtomachum aſſumit, mox obliquis retinet, totúmque tantiſper undique complectitur, uſque dùm, ingenitâ ſibi concoctrice facultate, in ſuccum, cremorémque ſubſtantiæ ſuæ ſimilem, reddat: quod ubi confecit, exhibiturus inteſtinis, inferius orificium ſuum laxat, tranſverſiſque febris, quod amplexabatur deorsùm protrudit; tantæque molis negotium, quod ſedulitate, quantumvis argutâ, cōpenſari non poteſt, expedit exilibus venæ portæ ſurculis, qui omnes innumerâ ramorū ſerie in arctiſſimos ductus digeruntur; ita ut frequens illa vaſorū ſoboles meſenterij membranis contineatur, quæ chyli tenuiorem defæcatiorémque portionē ſugat ab inteſtinis, quam non ſinit elabi, priuſquàm eidem contulerit ſanguinis rudimentum, præter vim illam inditam & quaſi conſignatam, quam habet, vivificum liquorem illum continendi, conſervandi, ac diſtribuendi.

III.

POSTQVAM in ſuccum cibus reformatur, Iecoris cura ſuccedit, uti confectum ſuccum vertat in ſanguinem; quod præſtat, non modò calidi beneficio, ſed maximè viſceris ingenitâ virtute complet. Eſt enim Iecur non ſolùm naturalis ſpiritûs author, venarum principium, amoris & concupiſcentiæ ſedes; verùm etiam officina illius ſucci humorum utiliſſimi & chariſſimi, quo partium omnium vivacitas recreatur, & in quam cæterarum facultatum principatus innitur; cui, quemadmodùm natura felicitatem dedit, ſic eidem induſtria virtutem comparavit. Situm eſt in regione dextrâ ventris, ſi ſedem ſtabilem, domiciliúmque certum habuerit: coſtis ſpuriis contegitur, opplétque mole ſuâ cavitatem ad cartilaginem oblongam, quæ ſcutiformis dicitur: & licet peculiarem formam nullam obtineat, præter eam quæ bubulo jocinori ſimilis eſt, aut quæ à conterminis partibus imprimitur: inventi ſunt tamen, qui ei nugaciter fibras affingant, penuláſque multiplices affigant, focum, menſam, cultrum, aurigam, & unguem. Rectiùs collineant, apud quos, de communi ſententiâ veterum, Iecur humidum ſucculentúmve conſtituitur ex eo, quod ventriculus confecit; donec, fœcundo velut imbre, totum corpus venarum ope madeat; quidquid novitia turba, ferinæ refectionis avida secùs effutiat.

IV.

QVAMVIS hucuſque, poſt tot exactos orbes, confectóſque circulos, tranquillitate pacis & otij, Iecur humano generi regia munera largè ſatis & liberalíter miſerit; hodie velut rerum vis atque potentia deficeret, quæ vel in minimis tota eſt, ut mos eſt hominum novitate delecta-

ri, erupêre Pollinctores, Sandapilarij, Libitinarij, Vespillones & Siticines, qui, quod acerbissimum est & crudele, ausi sunt *vivo Iecori ducere funus*, &, ô rem lugubrem! epitaphia scribere posteris, ut forsan sepulchrum ejus legentes, non perdant memoriam munifici Principis, quem gladio plumbeo verbisque jugulant, quotiescumque antiquam sanguinis conficiendi legem per vim & nefas eidem abrogare conantur. At ejulatu isto ferali subitâque pompâ, si tantùm abiret exulatum extispiscium, & cultri victimarij mucro, quo tangebatur ac vulnerabatur aliquando caput extorum læti vel tristis ostenti, retunderetur; aut hæc sedes cana nimis vaticinij futurorúmque præsagium concideret, toleranter ferendum esset; dùm tamen, quo cœpit statu, naturæ jus, quod opinio non genuit, sed innata vis inseruit, constanter perseveret; cujus amor solicitus & anxius, diligentissimè cavit sanguinem Iecoris imperio subesse, quem numeris omnibus absolveret. Nec abs re in eo viscere tanto sua omnia ponit, & quasi consecrare videtur; cùm sinu thesaurum complectatur, quem salute propriâ metitur: alimenti etenim gratiâ sanguinem animalibus impertivit, quibus si multùm carnis concessit, iis futuræ sunt angustiores venæ, rubrior sanguis, & venter exilior; ut, quibus parùm, iis ampliora vasa sunt, viscera majora, sanguis atrior, & venter auctior; tandémque animalia ea timent & sapiunt, quibus, vel dilutior, vel frigidior sanguis obtigit.

V.

IECUR ante cor ipsum extat, quemadmodùm rerum omnium causa lux ante solem, & umbilicalis vena sanguinem in ipsum primùm effundit; adeò ut, facto ibi vasorum undique concursu, sanguis, quem sinu fovent, fundi, ex quo manat & fluit, colorem exprimat; propteréaque donatum est Iecur carne durâ & rubicundâ; dùm, quem cor excudit & emittit, tenuior, calidior, flavior, & spumosior conspicitur. Manifestò etiam compertum est, animalia, quæ pulmone carent, sinistro tantùm gaudêre cordis specu, ne iisdem tubulis varius sanguis contineatur. Nec visa est oculis fortibus & eruditis porta vena cor unquam alluere, quod cava, ex quo tamen non egreditur, attingit, uti rem totam Iecori integram reservaret; quod ideò circumstant vesicula fellis, & renes, & ne quid excidat, consociatus lien. Hinc ergò procul, qui tutò volunt eum eximi, exuri, aut per diverberationem liquescere, nî vita ipsa pœna fiat: abeántque simul, qui temeritate, non consilio, pertentant oppugnare, vel etiam antiquare necessarium Iecoris usum, quem libero suffragio & unâ voce universus Medicorum ordo declaravit, providéque conservavit curiosa sæculi superioris, doctrinâ excultissimi, sedulitas; cùm prodidit, ad mesenterij centrum, grande quidem corpus inesse glandosum (Prometheus novus advertat) tùm ab insigni trunco juguli, quâ posterior sedes radicis venæ jugularis spectat, propaginem albam germinare aquei hu-

2820

moris plenam, quæ non longè ab ortu, unde ſcinditur, rursùm coït in unam, quæ juxtà ſiniſtrum vertebrarum latus, penetrato ſepto tranſverſo, deorsùm in medium lumborum propendet; præſertim, cum Iecore læſo, labes illicò ſanguinem inveniat; quod planè cernitur hydrope. Nec vita ducitur ſuaviùs, quàm ex firmâ Iocinoris valetudine, ex cujus partis principis ſalute plurimâ, cæterarum partium pendet incolumitas & robur.

Non ergo Sanguinis conficiendi munere Iecur abdicandum.

DOMINI DOCTORES DISPVTATVRI.

M. Antonius de Sartes.
M. Daniel Arbinet.
M. Frantiſcus Lopes.
M. Carolus Baralis Med. Reg.
M. Ioan Ant. Bourgaud.
M. Michaël Langlois.
M. Philbertus Moriſſet.
M. Iacobus Iouvin.
M. Hermanus de Launay.

Proponebat Lutetiæ ANTONIVS DE CAËN, Pariſinus, Anno Domini M. DC. LIX.

PARISIIS,
Apud FRANCISCVM MVGVET, Typographum Regium, viâ Citharæ, ad inſigne trium Regum.

cette thèse est la 1090e du tome VII in folio des thèses de la faculté. —